

Wandelen is bidden met je voeten.

Een jonge vrouwelijke dominee die in Amsterdam begon en nu in Friesland werkt, vertelde hoe in haar nieuwe gemeente haast alle activiteiten in de winter zijn. In de Randstad vinden wij het zo gewoon, als onze agenda's propvol staan, zei ze. Zelfs al gaat het om bezinning. Wat een verademing daar in Friesland te ontdekken hoe de tijd zich niet zomaar vullen laat door wat allemaal zo nodig moet, maar mensen zich veel meer richten op het lengen van de dagen. Waar al vanaf maart jongeren niet meer naar avondactiviteiten komen, omdat ze dan buiten zijn. En volwassenen liever dan naar vergaderingen te komen in de moestuin werken. "Speelt graag buiten en is bezig in de moestuin" bepleitte deze dominee, het zou op onze CV's misschien helemaal niet misstaan.

En toen stond vorige week een berichtje in de krant 'wij bidden met onze voeten'. Het seizoen is zeker weer begonnen dacht ik meteen. En inderdaad bleek er een 3-daagse wandeling in Friesland te zijn geweest, een sportieve retraite die een zoektocht bedoelde te zijn naar god, naar jezelf en de ontmoeting met anderen.

Bidden niet op je knieën of met gesloten ogen maar met je voeten, samen onderweg.

Waar zouden we soms niet graag voor bidden. Voor onze geliefden en voor onszelf. Om vertrouwen en bij allerlei narigheid. Voor onze gezondheid of een langer leven. Of soms juist dat moeilijke tijden ook eindig mogen zijn. Maar, hoe legitiem het ook is wat leeft in onze diepste binnenkamer bij de Eeuwige neer te leggen, ons uit te storten in woorden en daar waar ze ons ontbreken, bidden is ook een levenshouding. Een leven in betrekking tot de Eeuwige en tot andere mensen, de wereld om ons heen. Bidden als een keuze in verbinding te leven, en in ontvankelijkheid. De bereidheid je door anderen dan jezelf te laten raken in het besef dat wij deel uitmaken van een groter geheel, dat we mens onder de mensen zijn.

En daar heeft de Levende, zegt Johannes in zijn eerste brief, alles mee te maken.

De Levende die immers in en onder mensen leeft. Die liefde is, waaruit het leven, wijzelf geworden zijn, maar anderen dus evenzeer. De Levende die zo en zo alleen bestaat: in de verbinding van levende wezens, die ons allen verbindt en doorgloeit. Het zou moderne wetenschap kunnen zijn, maar dan niet in termen van krachten of cellen of microscopie alleen, maar van liefde en levensbeginsel, dat wat leven is doordringt. Voor Johannes heet dat: de liefde waarmee god eerst ons heeft liefgehad. Waarin de levende zich uitstortte, waar wij uit voortgekomen zijn, maar ook anderen uit geboren zijn. Die liefde die zich niet ver boven mensen bevinden kan alleen, maar ons in alles doorzeeft. In ons leeft en rondom ons is.

De theologie heeft daar altijd mee geworsteld. Want is God immers wel altijd voelbaar en aanwezig, waar de mens soms zo aan zichzelf overgeleverd lijkt te zijn? En houden wij omgekeerd de Levende ook niet zelf op afstand? Uit onmacht en eenzaamheid, buiten onze wil. Maar ook waar we in onze zelfoverschatting veel te veel alles zelf willen dragen en doen. Omdat we verleerd hebben in ontvankelijkheid te leven. En dan hebben we het nog niet eens over het kwaad dat we alle dagen aanrichten, waarmee de liefde op afstand blijft.

Johannes, die ongetwijfeld dezelfde als de Johannes van het evangelie is, schrijft niet feitelijk, maar haast lyrisch, geraakt tot in zijn ziel. Net als de evangelist maar haast nog eenvoudiger, uit het hart. Steeds maar rond dezelfde beelden cirkelend van de liefde: god, mens en wereld door elkaar. De liefde die zich eerst tot ons en daarna uit ons naar anderen uitstrekt. En andersom. De Levende in alle dingen. In ieder van ons. Een god die niet buiten de dingen te denken is, maar volmaakt wordt in de liefde tot elkaar. Dat gaat bij

Johannes maar door. Daar waar we elkaar liefhebben, vervolmaken we god, zoals god omgekeerd volmaakt wordt in de liefde tussen mensen, in het hele samenleven, de wereld en het hele leven.

Zoals het verbond dat al de hele joodse bijbel meegaat: God liefhebben en je naaste als jezelf. Je naaste als jezelf en God boven alles. Als elkaars directe componenten dus, een volstrekte eenheid.

Zogezien moeten we de Levende dus ook niet alleen in een verre hemel zoeken, of als bovenaards, maar altijd ook als die liefde die in en door mensen is. Onder je huid, als de lucht om je heen. De adem die je in en uit gaat, die ons allemaal omgeeft. Wie in god verblijft, verblijft in de liefde, zegt Johannes. En leeft – ondenkbaar dat het anders zou zijn – altijd in verbondenheid met anderen. Als één grote verbinding tussen God en mensen. Het verbond vanaf Abraham bevestigt van kind tot kind. Telkens en telkens opnieuw.

Maar wat doet dit als je aan bidden denkt heb ik gedacht? Je mag toch ook best in alle stilte god zoeken en jij zeggen, ook al weet je dat die 'jij' jouw voorstellingen te boven gaat?

Maar misschien is bidden dus ook wel met je voeten op de grond. Een levenshouding. Want als god ook in mijn naaste is, dan is bidden niet alleen een mij van de ander afwenden, maar ook de ander toewenden. Midden in de wereld en met open ogen. En ook nooit eenrichtingverkeer, waarin ik alleen mijn eigen nood neerleg, maar altijd een me openstellen voor de ander, mijn burens, dichtbij of verder weg. Om niet alleen god te zoeken in gebed, maar ook god door anderen tot me te laten komen. Bidden als groeten en ontmoeten dus.

Zoals de groet waarmee Aziaten elkaar zo in eerbied tegemoet treden, moest ik denken, wanneer men je daar groet met bijeen gebrachte handen in dezelfde houding waarmee goden worden begroet. Of Marokkaanse jongens altijd groeten zullen - al is het onder leeftijdsgenoten - met een hand op het hart.

Bidden met je hand op je hart en je voeten op de grond. Om God te ontmoeten, die 'in ons zucht en kreunt'. En de ander. Zoals in de hemel, zo ook op aarde. De biddende houding niet als een uitreiken naar een god ver weg, maar als een toelaten van medemensen, en daarmee god. Midden in de samenleving. In gesprek, in een pastoraal gesprek, of hier op zondagmorgen waar we de maaltijd vieren, ook al middenin het alledaagse.

Mediteren of bidden is zo gezien dus niet per se een verzinken in je eigen binnenkamer, maar ook een mogelijkheid toe te leven naar elkaar en zo ruimte te maken voor de levende. Omdat die niet te scheiden zijn. Het is de eenwording van de mystici, die langs deze biddende levensweg kan worden gezocht. Een wijze van zelfreflectie ook. En als je daarbij je ogen soms sluit, je afvragen: waar hield ik op ontvangend te zijn? Waar hield ik afstand? En waar kan ik weer toe- en binnenlaten. Dezelfde vraag is ten aanzien van onze wereld te stellen. Waar houdt onze wereld de Levende op afstand, in haar vernedering van medemensen, en waar staat de deur op een kier? In alle onrecht. Waar geweld is. Overal waar de menselijkheid op het spel staat.

In de schrift wordt van Henoeh gezegd dat hij 'wandelde' met god.

Van Martha en Maria dat bidden en doen bijeen horen. En bij Johannes is er deze onlosmakelijke verbondenheid van god en mensen. Niet los verkrijgbaar als een vast gegeven, maar daar zichtbaar wordend waar het hart zich openen wil voor anderen en wij elkaar zien.

Juut Meijer

Gelezen 1 Johannes 4, 11 - 21